62. szám.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr
Egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10 Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések fővételi irodája Budapesten Szervitatér 3. sz.
Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam. **1881.** **Kolozsvár, csütörtök, márczius 17**

OROSZORSZÁGRÓL.

A czár meghalt, éljen a czár! Ott vagyunk, a hol voltunk. Minden jel arra mutat, hogy a nihilisták elrémitő merényleténem miatta alig szenvedett nagyobb döczczenést Oroszország belkormányzatának nyikorgó szekere. Egy kis személycsere, a mely a természetnek nyugodt folyásában az ősz czár halálával amugy is bekövetkezett volna.

Mindazonáltal Európa összes politizáló egyéniségei a miniszteri bársonyszéktől a falusi czizmadia három lábu szurtos székeig, mind csak azon nagy kérdéssel foglalkoznak, hogy mi történik most már Oroszországban?

Mi történik?

Semmi, vagy kevéssel több annál.

Igaz ugyan, hogy az ùj czár egyéniségéhez nagy reménységek vannak fűződve. III. Sándor folytonos ellenségeskedésben élt atyjával s ugy tekintették őt az oroszok, mint egy új rendszer, új élet megtestesült szebb reményét. Ezenkivül nem csak az orosz népnek, hanem egész Európának vannak a trónörökös személyiségéhez fűzött sejtelmei. A trónörökös franczia müveltséggel bir, s a mig Európát nehányszor bejárta, mindig szándékosan és tüntetőleg kerülte a német udvart. Mig az elhunyt czárnak német nő volt a neje, a jelenlegié dán királyleány, mig az elhunyt czár legbensőbb barátja volt Vilmos császárnak, a ki zokogva siratta el öreg szétmarczangolt barátját, addig az ùj uralkodó sem rokoni kötelékkel nincs kötve a német birodalomhoz, sem egyéni sympathiák által. Ehez járul még, hogy általános hiedelem szerint az új, legnagyobb földi uralkodó minden elődjénél rajongóbb panszláv, neki még a többinél is szűkebb az a világrészekre, s a népek millióira kiterjeszkedő világbirodalom, a hol egyetlen ember, ha czár, nem talál magának egy szük zugot, a hová életét biztonságban meghuzza.

Ime ezekre alapitják a jövő combinátióit, innen kellene, hogy kiinduljon Oroszország politikai átalakulása.

Csakhogy a leendő trónörökösnek, mig az életben levő uralkodót tettei miatt minden áron el akarja pusztitani a föld szinéről a nép, csak kell olyasmit szinlelni, a mi által megnyerje az elkeseredett alattvalók rokonszenvét. Trónolás és trónkeresés két külön hivatás, s nem III. Sándor az első, a kinek politikájában koronázás előtt és koronázás után lényeges különbséget észleltek a jóhiszemü hivek.

Hiszen csak nem rég történt, hogy a minden oroszok jelenlegi czárja, mind a mellett is, hogy annyira kiengesztelhetetlen ellensége a németeknek, megtette, a mit eddig nem, s látogatóban volt a német császárnál. Az orosz czárnak helyzete szabja meg politikáját, s a németeknek socziálisták által ő hozzá hasonlóan absolutisticus császárja neki csak barátja, s ellensége nem lehet.

Ép ugy az orosz alkotmányosságról alkotott szép álmak is nagy valószinüséggel hamar eloszlanak, mint a tavaszi köd. Meglehet, hogy az új idők jelzése végett holmi szemkápráztató engedmények történnek, de ezek akként visszavonatnak, mint elődjének számos szabadelvü kezdeménye.

A mennyire leirásokból tudhatjuk, nem annyira a czár, mint a nemesség egy része, a teljesen müveletlen nép, az ország egész hivatalnoki kara és a hadsereg gátja Oroszországban az alkotmányosságnak. A hadseregnél minden tiszt haszonbérlő is lévén egyszersmind, retteg az ellenőrzés világától. Valamennyi hivatal pedig a népzsarolás egyik jövedelmes postja lévén, a bureaucratiában szintén nem akadhat a jelenlegi rendszer felforgatásának barátja. A nép pedig rabszolgának van nevelve, vallásában rejlik minden lelki üdvössége, egyházának bálványozott feje pedig a czár. Ily módon az egész hivatalnoksereg és katonaság tisztjei, valamint egymás között oly sokféleképen összeszövődött érdekkapcsolat, oly megkérgesedett corruptió és ennek alapján hozzá férhetetlen szövetség létezik, melyet azon egyszerü oknál fogva, mert ezek kezében nyugszik minden hatalom, még a mindenható czár sem képes szétugrasztani, megfojt minden liberális kezdeményezést e hatalmas complot.

Azért nem tud a jobb idők után sóvárgó felvilágosultabb elem más eszközökhöz, mint a legnagyobb szélsőséghez folyamodni, vasutak, császári paloták felrobbantásához, Orsini bombákhoz, a czárok legyilkoltatásához. Ha forradalmat tudnának szervezni, talán nem is használnák ezen fegyvereket, de ugy látszik a nép közömbössége miatt Oroszországban forradalom is lehetetlen.

Az országos honvédgyülés.

Zajos, mondhatni lármás gyülés folyt le márcz. 15 én a budapesti Hungária szálló nagytermében. Az országos honvéd-egyletek tartották meg nagygyülésüket, a melynek tárgyát tudvalevőleg a honvédmenedékház ügye képezte, hogy t. i. a menedékház átadassék-e állami kezelés alá, vagy megmaradjon a statusquo. Ez a kérdés már eddig is, ugy az országgyülésen, mint az egyleteknél és a sajtóban élénk megbeszélés tárgyát képezte, s végre az országos gyülés határozatától tétetett függővé annak eldöntése.

A Hungária terme egészen megtelt egyleti képviselőkkel, nem képviselő honvédekkel és közönséggel. A terem két részre volt osztva: egyik felébe a „hivatott“ képviselők, másikba azok boksáttattak be, a kik el nem ismert egyletet képviseltek, a milyennek tekintette például a központi választmány a budapesti-, és budaó budai honvédegyleteket.

Krivácsy József ezredes elnök a gyülést egynegyed 11 órakor nyitotta meg, fölemlitvén a 48—49-iki honvédek 33 év óta el nem enyészett dicsőségét, melyet hazánk függetlenségi harczában vivtak ki maguknak. Köszönetet mondott az egybegyült képviselőknek, hogy megjelentek, s felhivta a főjegyzőt, hogy a képviselt egyleteket és azok küldötteinnk neveit olvassa fel.

Borosnyay Pál: nem akar felindulást előidézni, azonban kijelenti, hogy nála van egy panaszos kérvény, a melyben felhozatik az a körülmény, hogy az országban levő honvédegyletek közül csak 51 hivatott meg. Ez iránt felvilágositást kér a központi választmánytól.

Krivácsy elnök kijelenti, hogy azon egyletek, a melyek az egyetemes egyesületbe nem léptek be önkéntesen, azok nem hivhatók meg, s nem kényszeritethetők a megjelenésre. A központi választmány által különben a lapok utján felszólittattak a képviseltetésre; de nem jelentkeztek. (Helyeslés.) Schneider A. Szót kérek! (Elálll! Napirendre — kiáltások nagy zaj.) Megkövetelem, hogy a szólás nekem is engedtessék meg (Napirendre! kiáltások. Zaj.) Krivácsy: figyelmeztetem a t. képviselő urakat, ne igyekezzenek a gyülés folyamát zavarni, s rendetlenséget előidézni, mert az alapszabályok értelmében kénytelen leszek kötelességemet teljesiteni s a rendetlenséget előidézőt ki fogom utasitani (Helyeslés!) Figyelmeztetem továbbá a gyülést, hogy netalán egyes képvise. lő urak ne engetessék magukat tulságos hevük által elragadtatni s a kormányt sértegető kifejezéseket ne használjanak, mert ugy én, mint a rendőrség jelenlevő képviselői kénytelenek lennének e tekintetben is kötelességüket teljesiteni. (Helyeslés egy részről. Zaj más felől.) Bereczky Sándor (oda szól) nem is akarjuk! (Derültség.)

Novák főjegyző — a napirendre térvén — felolvassa a kormány és a közp. választmány között a honvédmenedékháznak kormányi kezelés alá adása tárgyában folytatott tanácskozások már ismeretes jegyzőkönyveit s a központi választmánynak erre vonatkozó véleményét. Kijelenti, hogy a központi választmány a kormány által tett humanus ajánlattal szemben kényes helyzetben volt; az ajánlat majdnem fényes volt — de a választmánynak az a nézete, hogy a kormány ez által a 48/49-ik honvédeket, azoknak erkölcsi elismerését akarja tönkre tenni. Ivánka Imre: Az nem igaz! Novák: Ez a választmány nézete, s épen azért a 48/49-ki honvédség nem fogja ezrekért, de százezrekért sem áruba bocsátani a követelt erkölcsi elismerést. A választmány azt javasolja, hogy a menedékházat mindaddig ne bocsássák ki az orsz. honvédegyletek kezükből, a mig az erkölcsi elismerés törvénybe nem lesz iktatva.

Szőllősy F. A m.-vásárhelyi ös a marosszéki honv.-egyletek nevében kérdi az elnökségtől, hogy miért nem intéztetett el az egyletek inditványa, az egyenlő jelvényviselésre nézve. (Ez nem a tárgyhoz tartozik! — Elálll! — kiálltások, zaj.) Én nem a lármát jötem hallgatni, hanem megbizóim utasitása szérint járok el! Én interpellálok! (Mozgás, zaj! Itt nincs helye az interpellácziónak!) Kérem, hallgassanak; ha az elnök felel, megnyugszom. (De nem a tárgyhoz tartozik! Menjünk sorra!) Akkor hallgatok.

Komlóssy Pál maszlagnak tartja a kormány eljárását, melylyel el akar bóditani.

Ivánka Imre: Beadja a következő inditványt: „a honvédmenedékház és alapjai az országgyülés képviselőházának 250-ik ülésében hozott 3607. számu határozata értelmében adassanak át országos kezelésbe.“ (Helyeslés.)

Németh Albert Ivánka inditványát nem fogadhatja el.

Matolay Etele bizonyos feltételek mellett az állami ajánlott segélyt hajlandó elfogadni. (Nagy zaj. Nem kell; — habarék! — felkiáltások.)

Krivácsy: Ugy látom, hogy ott hátul a szólásra nem jogositott közönség lármáz legínkább. Ha nem tartózkodnak a zajtól, kénytelen leszek a termet kiürittetni. (Helyeslés.)

Elnök egyszerre fölteszi szavazára a Komlóssy inditványát (a mely mindaddig nem enged meg állami beavatkozást semmi czimen, a mig az erkölcsi elismerés meg nem adatik) és a Matolay javaslatát, a mely az erkölcsi elismerésnek törvénybe iktatása, a menedékház bizottságban a honvédegyesületeknek kétharmad részben való beválaszthatásának föltételei és ama kikötés mellett fogadja el a föltételes állami segélyt és felügyeletet, ha csak a 48—49-ki rokkant honvédek elhalálozása után megy át a menedékház a jelenlegi m. kir. honvédség rokkantjainak birtokába.

A szavazás névszerinti volt, s egyszerre történt mindkét inditványra. A szavazatokat Ivánka Imre, Vass Sándor, Bajusz József és Matolay számitották össze.

Beadatott összesen 92 szavazat. Ebből esett a Matolay inditványára 23 szavazat, a Komlóssyéra 69 szavazat, s igy a többség 46.

Végül még inditványok tárgyaltattak.

Ülés után bankett volt a Hungáriában, melyen szép számmal vettek részt.

BELFÖLD.

Csik-Szereda, 1881. márcz. 12.
(A farsang és böjt.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

A mult farsang meglehetős egyhanguságban folyt le városunkban. Hosszu volt az, mint a szent Iván éneke, de meddő, terméketlen, mint a bibliai hét sovány esztendő. Csak két bálunk volt s ezek is alig sikerültek; a közönyösség vagy a kedvhiány miatt-e? nem lehet meghatározni. Bizonyosan a levegőben volt valami, mert lakadalom is alig történt egy pár az intelligens osztályból vidékünkön. Tehát ama nemzetgazdasági következtetés, hogy: „a bő aratás vig farsangot, ez pedig sok lakadalmat szül“ — ez idő szerint nálunk gyengén igazolta magát.

Hanem vigasztaljuk magunkat azzal, hogy a nagy böjti időszak mindent helyrepótol, mert ez a „jótékony (vereskereszt) nőegylet“ idénye szokott lenni itt is, mint más helyeken. Csak ezen egylet varázsveszszeje képes, ugy látszik, pangó társadalmi életünket zsibbadt, tengeletéből néha-néha felverni s a közönséget — akarva, nem akarva — szellemi szórakozás végett összeterelni.

Bizonyitja ezt a f. hó 10-én rendezett „jótékony czélu fillérestély“, melyen több mint kétszáz személyből álló közönség vett részt, s mely ugy szellemileg, mint anyagilag várakozáson felül sikerült.

Ezen estély programmja következő volt: Először Éltes Jakabné, polg. leányiskolai tanitónő szavalta Petőfinek „Költői ábránd...“ czimü költeményét. A nagy hatással és sok érzéssel előadott szavalatot a közönség tapsok és virágcsokrok dobása által élénk tetszéssel fogadta. Ezután „A rablógyilkos“ 1 felv. vigjáték adatott elő a helybeli mükedvelő-társulat közreműködésével. A játékosak: Sz. Kovács Antal (Lecoincheua államügyész), Görzsi Julcsa k. a. (Perárd asszony, fiatal özvegy), Lakatos Mihály (Ducamp Alfréd festő), Bonyhai Róza k. a. (Angelika), dr. Betegh Antal (Jean kertész) és Péter István (Egy altiszt), szerepeiket mindnyájan sikerrel játszodták s a jól választott kis darabnak minden jelenetét gyakorlott könnyüséggel valósitották meg. A kihivások, tapsok és virágcsokrok itt sem hiányzottak.

Végül a polg. leányiskola növendékei énekeltek Éltes Jakabné vezetése alatt nehány sikerült népdalt. A dalok összhangzatán kivül kellemesen hatott a közönségre az is, hogy a le-

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Tizennyolczadik fejezet.

A kitörő szenvedély legyőzése.

(Folytatás.)

— Edes Istenem! kiáltott fel az öreg nő, a mint Gertruddal szemben leült s fátyolát, kendőjét stb. rendezni kezdte, ez, mondhatom, ugyan nem igen jártas azon művészetben, hogy egy delnőnek ruházata összegyürése nélkül segélyére legyen. Oh! istenem! tette hozzá ugyanazon egy lélekzetvétel alatt, elveszitettem napernyőmet!

E szóknál hirtelen felállt, de a kocsi váratlan elindulása kihozta az egyensulyból, s menthetlenül orrára bukik, ha Gertrud meg nem ragadja karjánál fogva, s visszaültetve őt helyére, igy szólt:

— Ne nyugtalankodjék asszonyom, im itt van napernyője.

E szavaknál elővonta az elveszettnek hitt tárgyat, mely bár egy jókora esernyő nagyságával birt, zöld szalaggal volt a többi különféle czikkekkel derekához erősitve, s a hirteleni felüléssel hátra csúszott volt. S nemcsak a napernyőt hozta ily módon napvilágra, hanem még számtalan tárgyat, melyek ugyanazon zöld szalagra füzve, függtek alá oldaláról: egy szokatlan nagyságu munkatáska, mely a legkülönbözőbb szinü kelme darabokból volt összeállitva, egy fekete csipkekalap, egy óriási toll legyező, egy gyöngy-szines papir, s sok más különféle tárgy. Mindez részint egy vékony szövetü fekete nagy kendővel volt elrejtve, s Gertrud már kezdett azon gondolatra jöni, hogy utitársnője tán valami rablási körutjából tér haza. Ha azonban ez volt az eset, a vétkes egészen biztosan látszik itt érezni magát, mert mielőtt még a kocsi elindult volna, a kis nő egész fesztelenséggel felrakta lábait a szemben levő ülésre, s kezdte magát kényelembe tenni. Először is, a Trudka nagy ijedelmére, kivette fogait szájából, s bétette munkatáskájába; azután lehuzta fekete selyem kesztyüit, s gyapott szövetüekkel helyettesitette, levette kalapjáról csipke fátyolát, szépen összehajtogatta, s a zöld szalagra erősitette; azután leoldotta kalapját is, s hogy por ellen védve legyen nagy gyapott kendőt teritett fölibe, s miután némi nehézséggel leoldotta nagy tollegyezőjét derekáról, szorgalmasan elkezdte azt használni, behunyta szemeit, s ugy látszott aludni készült.

Alkalmasint el is aludt, mert egy darabig egészen csendesen volt, s Gertrud, kinek egy perczig homályosan merült fel emlékében egy régebb Villi által emlitett ehez hasonló furcsa alak, csakhamar saját gondolatinak engedve át magát, s némi aggodalommal szemlélve, az égen tornyosuló sötét felhőket, meg is feledkezett jelenlétéről, midőn egyszerre egy kézérintése, s hangosan kiejtett szavak riasztották fel elmerültségéből.

— Kedves fiatal kisasszonykám, e sötét árnyak vajjon nem kedvezőtlen időt jelentenek-é nekünk?

— Bizony azt hiszem, nem sokára esni fog, válaszolt Gertrud.

— Ma reggel, midőn ki merészkedtem otthonomból, folytatta az öreg hölgy mintegy önmagához beszéllve, a nap oly szépen sütött, az ég tiszta volt, s maguk a lég szárnyas dalosai is vidám énekükkel hirdették részvétüket az átalános örömben és most, még mielőtt elérhetném magános kunyhómat, gyöngéd csipke fodraim (s itt ruhája aljára pillantott alá) a könyörtelen viharnak esnek majd áldozatúl.

— Nem ajtaja előtt halad-é elé a kocsi? kérdezte utitársnője, láthatólag meghatva az öreg hölgy elszomorodása által.

— Nem, óh nem, még egész félórát kell mennem odáig. Kegyed, fiatal miss, nem szerencsésebb ennél?

— Nem több, mint félórát kell gyalogolnom az omnibusz állomástól, mig haza érek.

Az öreg mély szánalomérzettől megkapatva, közelebb huzódott Gertrudhoz, s a legfájdalmasabb hangon igy szólt:

— Oh! mily nagyon káros lehet ez kalapjának, üde fehér szalagjáért, ha megveri az eső.

A kocsi ezalatt czélhoz ért, az utasok kiszálltak. Gertrud kifizette a kocsist, s azonnal tovább ment volna, ha az öreg hölgy nem akadályozza őt ebbeli szándokában, megragadva ruhája szélét, s kérve őt, hogy várjon reá egy keveset, mivel utjok ugy is egyfelé vezet, s itt aztán hosszas mulatozás következett. Az öreg nő vonakodott megfizetni a kivánt árt, kijelentette, hogy ez nem a szokott menetdij, s azzal vádolta a kocsist, hogy a pénz egy részét magának tartja meg. Gertrud türelmetlenné lett, mert minden perczben attól tartott, hogy a zápor megered; de végre mégis csak útra kelhettek, mivel a dolog a kocsis, s takarékos utas között kilett egyenlitve. Mintegy negyed órát mehettek már, még pedig nagyon lassan lépegetve, midőn csakugyan esni kezdett az eső, s most Gertrudnak fel kellett nyitni a nagy napernyőt, s kettőjök feje fölé tartani, hogy kissé védve legyenek. Ily módon mehettek még ugyanannyit, midőn a zápor patakként kezdett aláomlani, mintha az ég minden csatornái megnyiladoztak volna. E perczben Gertrud lépteket hallott háta mögött, s visszatekintve, Györgyöt, a mr. Graham inasát pillantotta meg, ki sebesen haladott feléjök. Ő is megismerte Trudkát azonnal, s felkiáltott:

— Miss Gertrud, kegyed át meg átázik, s kegyed is miss Pace tette hozzá, midőn meglátta társnőjét, legjobb lesz, ha mindketten mentől előbb kegyed lakására sietnek, ott legalább száraz helyt lesznek.

E szavaknál György hirtelen ölébe kapta misz Pace-t, s intve Gertrudnak, hogy őt kövesse, siető léptekkel tartott, egy az országuthoz közeleső kis házikóhoz, s addig meg sem pihent, mig az öreg hölgyet saját négy fala közé biztosságba nem helyezte. E perczben Trudka is megérkezett a vendégszerető hajlékba.

Miss Pace, (mert ez volt az öreg hölgy neve,) mindezek alatt annyira zavarba jött eszméivel, hogy néhány perczig tartott, mig tisztában jöhetett a felől, hogy mi történt vele, s e közben akart határozni Gertrud és György között, hogy a lányka itt marad mindaddig, mig utóbbi a városból visszatértében itt elé fog hajtani a kocsival, hová mr. Graham után kellend délután három órakor bémennie.

Miss Patty Pace általánosan nem ugy volt ismeretes a környékben, mint valami nagyon vendégszerető egyén. Tulajdonosnője volt azon kis házikónak, melyben lakott, hol egészen magánosan élt cseléd nélkül, s soha sem fogadva látogatókat. Ő maga azonban nagyon sok látogatást tett, s mivel idejének csak nagyon kevés idejét töltötte D.-ben s valamennyi rokona s barátjai Bostonban, vagy még azon is tùl laktak, nagyon sokat használta a társas-kocsikat, vagy más nyilvános jármü intézményeket, örökös utazásaira. De bár utazási dühe, s rendes templom látogatásai által nagyon ismert egyén volt, körülbé még tán egész életében Trudka volt első látogatója, s miként látszik, ez sem igen volt általa erre felszólitva.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ánykák egyszerü fehér egyenruhában jelentek meg a szinpadon.

A tárgysorozat lejárta után a fiatalság társas játékkal, a közönség többi része pedig csoportonkint elénk társalgással töltötte az időt késő éjfél utánig.

Az estély összes bevétele a 10 krajos beléptidijak s felülfizetésekkel együtt 45 frt 6 kr, melyből a 11 frt 41 kr. kiadást levonva, maradt az egylet pénztára javára 33 frt 65 kr. tisztajövedelem.

Felülfizettek: Benedek Istvánné 40 kr, Antal András 10 kr, Bogády Gyuláné 10 kr, Zakariás István 20 kr, Dájbukát Tóni 10 kr, Kovács Antal 20 kr, Jegyes Lászlóné 20 kr, Éltes Jakabné 40, Gál Endre 10 kr, Özv. Lakatos Jánosné (polg. isk. igazgatóné) 80 kr, Csendőr őrmesterné 10 kr, Felczel János 10 kr, Spányik Anna 80 kr, Dósa Gáborné 80 kr, Kokay István 10 kr, Czikó Sándor 70 kr, Árnd Ernőné 40 kr, id. Potótzki Gergelyné 40 kr, Nagy József 80 kr, Baka Sándor 80 kr, Lárencz Lászlóné 20 kr, ifj. Erőss Elekné 1 frt 80 kr, Domokos János 40 kr, Thaly István 2 frt, Lázár Dénes 1 frt 70 kr, Lázár Domokos 70 kr, Antal József 50 kr, Bialis Ákos 30 kr, Gözsi Árpád 10 kr, Bakesi Károly 30 kr, Bőjte Sándor 10 kr, Jakab Lajos 40 kr, Tamás József 30 kr, Biró Ferencz 10 kr, Jakab Antal 10 kr, Pál Gáborné 10 kr, Fodor Ignáczné 20 kr, Dezsőfy Aurél 50 kr, Beke Mihály 15 kr, N. N. 40 kr, Rákosy Miklós 10 kr, Szőcs Márton 40 kr, Száva Lukács 50 kr, Potóczky Kristof 50 kr, Deák Ignáczné 20 kr, Vajna Tamás 40 kr, ifj. Potóczki Gergelyné 20 kr, Fleischer Ferencz 20 kr, Potóczki Alajosné 20 krt; összesen 20 frt 65 krt.

Fogadják a kegyes adakozók a nőegylet nevében a rendező bizottság hálás köszönetét. Nem mulaszthatom el a közönség részéről köszönetet mondani Szőcs Mártonné, Benedek Istvánné, és Potoczky Alajosné őnagyságaiknak, kik ez estélyt rendezték, még pedig a közönség teljes megelégedésére fáradhatlan ügybuzgósággal és tapintatossággal, mit mind a szellemi, mind az anyagi eredmény eléggé dicsér. A dicsőségből Dosa Gáborné őnagyságát sem kis rész illeti ki mint pénztárnok a szép anyagi eredményre nagy befolyással volt.

Legvégül megjegyzem, hogy a böjti idény minden csütörtök napjára tervezve van egy egy fillérestély, melyre az előkészületek javában folynak. r. l.

Marosvásárhely, 1881. márcz. 15.

(A marosvásárhelyi fillérestélyek.)

Mint évek óta minden évben, ugy ez évben is a böjti hetekben jótékonyczélu fillérestélyek rendeztetnek városunkban, a székely fővárosban, egyfelől a szegények és árvák, másfelől a beteg iparosok javára. Szép és nemes cselekedet Marosvásárhely hölgyeitől, hogy kevés költséggel (20—30 kr belépti dijjal) élvezetes és mulatságos programmal, sok felől és igy az egyesekre nézve minden áldozat nélkül gyüjtik össze a filléreket ama nemes czélok javára.

Szombaton volt az első nőegyleti fillérestély. Mentovics Gyula hegedüjátéka és Geiger Albert zongorajátéka, köztudomásulag felüláll a mükedvelők szinvonalán, s mi csak azt constatáljuk, hogy müvészi játékuk nagy tetszésben részesült és két izben ujráztatott. Gyárfás József kir. törvényszéki biró ur igen jóizü adomával kezdte meg felolvasását, s „egyesüljünk!“ czim alatt a társadalmi erők együttmüködését hangsulyozta s e téren örömmel üdvözölte a marosvásárhelyi nők ilynemü kezdeményezését. Rövid elmefuttatását a marosvásárhelyi nők éltetésével végezte és nagy éljenzésben részesült. Gróf Lázár Gizella kisasszony (gróf Lázár Kálmán elhunyt hirneves természettudósunk bájos leánya) közremüködése már előre nagy tetszésben részesült; mert a főuri köröknek, a társadalmi előitéletekkel szakitó szives közremüködését ilynemü jótékonyczélu estélyeken, mindenki örömmel üdvözölte.

De mikor a tisztelt grófnő Petőfi „Utolsó alamizsnáját“ oly helyes feltogással és bensőségteljesen elszavalta, a tetszés még nagyobb, általános és örömteljes volt. A megmegujuló tapsvihar és ujrázásokra a t. grófnő „Stuárt Mária panasza“ czimü költeményt szavalta el, szintén nagy tetszés mellett. Utána Máriaffy Mariska játszta Weber classikus „Polonaiset“ négy kézre, Orendi Vilmos ur kisérete mellett. Az igen szép kivitelü zongorajáték tetszésben részesült, s midőn az ujrázásokra a k. a. magyar népdalokat kezdett játszani, a már a játék kezdetén felzugó tapsvihar, mely a játék végén még fokozottabb lőn, elárulta, hogy az utóbbiak, minden laikus értvén, nagyobb tetszésben részesülnek, a közönségnek inkább a szivéhez szólanak. Kitünt ez Gyárfás Gizella urnőnek a tüzről pattant magyar népdal éneklésekor fel-felzugó frenetikus tapsviharból is, melylyel e bájos „vármegyei csalogány“ minden egyes — dalát, háromszor-négyszer megujrázva, a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Másnap, vasárnapon a polgári fillérestélyen a helyi első zenekar nagy tetszéssel fogadott nyitánya után az „iparos polgári daleygylet“ Szekeres Elek vezetése alatt igen erőteljes és jól szervezett dalkörnek mutatta be magát. Nagy Sándor ur felolvasása „A szeretet — — és szerelem“ közti különbségről tetszésben részesült. Szőcs Lilla k. a. a közönség e kedvencze „A vár és kunyhót,“ Eötvös Józseftől, majd a szünni nem akaró éljenzésre „Az árva leányt“ Petőfitől általános tetszés mellett szavalta el. Az est fénypontja a „Czitera és hegedü kettős,“ Csonka Géza ur cziterán játszott, Páll György ur hegedün, midketten igen-igen szépen. A kedves kis Végh Ilona népdalai és guitározása, Kovács Venczel ur hegedü kisérete mellett, szintén tetszésben és ujrázásban részesült.

Mindkét fillérestélyen a programmrész lejárta után táncz következett. A nőegyleti fillérestély rendezéséért: Görög Károlyné elnöknő és Béldy István titkár, a polgáriért: Salánki Károly igazgató és Szabó Lajos titkár érdemelnek kiválo dicséreteket.

Argus.

Déva, 1881. márcz. 11.

(Előlegezési egylet. Árviz.)

A dévai előlegezési szövetkezetet nehány lelkes polgár buzgósága hozta létre két év előtt s nem mondhatjuk, hogy azt tárt karokkel fogadta eleinte a közönség. A kezdet nehézségeivel azonban sikerült megküzdenie s most már általános az óhajtás, hogy takerékpénztárrá alakuljon át. Az egylet iránt mutatkozó nagy bizalomért az elismerés első sorban a felügyelő bizottság tagjait s a tisztikart illeti, kik egészen dijtalanul teljesitették a teendőket. Sokat köszönhet egyletünk Szőllősi Lajos kép. tanárnak, ki a kamat számitások és könyvvezetés nehéz munkáját végezte utubbi időben.

Az egylet második évi pénztári állapotáról s forgulmáról szerkesztett kimutatást adjuk a következőkben:

1880. év, II. üzleti évről. Készpénzben. Bevétel. 1879. évről áthozott készpénz 394 frt. 92 kr. 1880. évben aláirt 40 db. részvény beiratási dija 80 f. 1880. évben befolyt idegen kölcsönökből 23700 f. 71 k. 1880. évben befolyt törzsdijból 5134 f. 80 k. 1880. évben forgó készpénz bevétel 34970 f. 56 k. összesen 64280 frt 99 kr. Forgó tőke 8%-os kamat bevétele 1412 f. 48 k. Törzsdijból 356 f. 76 k. Törzsbetét részletek késedelmi kamatjaiból 74 f. 35 k. Kifizetett kamatok 10%-os jövedelmi adójából 607 f. összesen 1849 f. 66 k. Főösszeg 66130 frt 65 kr.

Kiadás. Visszafizetett törzsüzletrész 10 f. A kisbirtokosok hitelintézeténél aláirt részvényre 20 f. Visszafizetett kölcsönök 5500 f. 53 k. Kifizetett kölcsön kamatok 109 f. 06 kr. 3% kamatjövedelmi állami adóba 20 f. 18 k. Nyomtatványok s egyéb költségek 68 f. 53 k. összesen 5728 frt 30 kr. Kiadásba tett forgó tőke 59404 f. 94 k. 1880. deczember 31-én meglevő készpénz 997 f. 41 k. összesen 60302 frt 35 kr. Főösszeg 66130 frt 65 kr.

Váltókban. Bevétel. 1879. évről áthozott váltótárcza 3067 f. 1880. évben leszámolt váltótárcza 59553 f. 44 k. összesen 62620 frt 44 kr. Főösszeg 62620 frt 44 kr.

Kiadás. 1880. évben leirt váltótárcza 36893 f. 55 k. 1880. év deczember 31-én meglevő váltótárcza 25726 f. 89 k. összesen 62620 f. 44 kr. Főösszeg 62620 frt 44 kr.

Egyuttal tudathatom, hogy a Maros vizét a beállott rohamos olvadás és esőzés annyira felduzzasztotta, hogy az folytonos árradásban áll. F. hó 8-án a jégzajlás épen Déva mellett megtorlódván, a külvárosokat komoly veszély fenyegette. De elég sajátságosan a nép még akkor is ragaszkodott viskojához, midőn padlásra kelle menekülni s csak erővel költöztethették ki. Hétfőről keddre átmenőleg a tüzoltók, az alispán és városi hatóság künn őrködtek s némelyek a csendőrséggel igazán önfeláldozólag viselték magukat. A jég eltakarodásával a viz is alábbszállott, de épen ma ujból növekvőben van. Hó még tömérdek van fenn a hegyekben, mert csak a dombvidékéről takarodott le.

Jókai ilyefalvi jelöltetéséhez.

Sepsi-Szentgyörgy, 1881. márcz. 14.

A „Kelet“ idei 57-ik számában megyénkből egy közlemény jelent meg, mely mig egyfelől a kommunitásról irt tudósitásában nem elég tárgyhü, másrészt a Jókai felléptetésére vonatkozó megjegyzéssel is — habár öntudatlanul — ártani kiván az érintett ügynek. Nem lesz tehát felesleges tájékozás végett az alábbi sorokat elolvasni.

*

Ha a kérdéses háromszéki levél csak a kommunitással foglalkoznék s nem hozná oly fanyar közönyösséggel a papok gyülését kapcsolatba a Jókai felléptetésével, nem is válaszolnék rá. Valami sértett ambitió, ki nem elégitett aspiratió ize érzik meg ama tudósitáson, melyben „a kollegium elhatároztatik“ s Kálvinnak oly hitelvek (dogmák) tulajdonittatnak, a mikre a Kálvin egyháza bizony bajjal épülhetett volna fel. Gyárfás Imre és Lázár Mihály pedig valóságos martyrok gyanánt égiényességben tündökölnek csupán azért, mivel az skolai előljáróság tagjai közül „elkeseredive léptek ki.“ Nem kell azon olyan nagyon busulni. Maradt még ott nemes „önlelkületü“ ember, a ki a „palota-szerü épületben elhelyeztetett tanoda“ érdekét épen ugy szivén hordja, mint akármelyik azok közül, kik gondnokká meg nem választatásuk miatt most keserves könyeket potyogtatnak „a háromszéki reformatus intelligentia (bántott) önérzetével“ a — porba.

Részemről nem tartom feladatomnak védbeszédet irni a kommunitás és eljárása mellett: megfelel az a maga dolgaiért a nyilvánosság előtt is; de hogy abban a testületben „titkos párt“ fungálna olyan irtózatos hajmeresztő czélokra, a miket a levelező hinni látszik, azt kereken tagadom.

S minthogy már benne vagyok a szószban, egy füst alatt még azt is megmondom, hogy azok a „papok“, kikről oly kicsinylő leereszkedéssel sziveskedik a levelező megemlékezni, a háromszéki társadalmi és politikai élet mozgalmainak oly életadó jótékony tényezői s a közmüvelődésnek annyira elismert buzgóságu őrei, hogy a mi (a világi elem) tiszteletünknek legalább is egy parányi részecskéjét megérdemlik. Nem kell és nem is tanácsos őket fumigálni, mert lássa kérem, még a szabadelvü párt érdekében is sokkal figyelemre méltóbb szerepre vállalkoztak, mint azt egyelőre levelező ur — különben is tájékozatlan s mindenesetre tapintatlan eljárásárásából az olvasó hihetné.

*

Ezek a „papok“ épen hivatásukból kifolyóan cselekedtek, mikor Jókai felléptetését inditványozták. Ők a nép erkölcsi életének őrei s nagyon jól tudják, hogy a politikai korteskedések, vesztegetések demoralizálják a népet annyira, hogy ennek hatása alatt már a leggyarlóbb egyház sem képes pénz nélkül papot választani. Ezt akarják ők valami uton-módon valahára megszüntetni, ezen czél elérésére egyesültek pártkülönbség nélkül oly férfiu mellett, kinek hazafisága, multja, irói világhirü neve elégséges arra nézve, hogy a választók ne pénzért, hanem érdemért válasszanak. Sokkal magasabb czél ez, mint a mekkorának levelező ur feltüntetni akarja.

*

A mi már most a prókátorok magaviseletét illeti, az sem olyan megdöbbentő eredményében, mint a minőnek hiresztelik. Tény, hogy egy-két ilyen törvénytudós sokkal szivesebben venné, ha a bizalom benne és nem Jókaiban összpontosult volna s ebbeli tölfogásukat még csak leplezni sem tartják szükségesnek, — de hát ez olyan dolog, hogy arról senki sem tehet, még a — papok sem. K. E. ur például soha sem hinné el a világ minden argumentumainak sem, hogy ő nincs akkora férfiu, mint Jókai. De azért a prókátorok nagy többsége is kibékült már azzal a tudattal, hogy 2—3000 frtnyi tápot a választásokból nem fog zsebre rakni, mint például a multkori ilyefalvi választásnál. Egy-két embernek bizony fájdalmasan esik „lemondani“ erről a jó üzletről s lehangoltságuknak ennélfogva megvan a maga alapja.

Hogy e miatt aztán a kézdivásárhelyi lapocskában özönnel ömölnek a hazafini fájdalmas jajveszékelések, az ismét csak természetes állapot; de senki sem veri falba a fejét e miatt. Az a kis lap, melyről még olvasói is kénytelenek bevallani, hogy nem áll irodalmi szinvonalon, már leszámolt a közönséggel. Legközelebbi csunya affair-je után mindenki undorral fordul el tőle, s igy nekünk és ügyünknek csak használhat az által, ha egy nemes ügyet ő rágalmaz.

*

Végül is a Jókai telléptetése ellen számbavehető embernek ma nemcsak kifogása nincs, hanem oly lelkesedéssel, a nagynevü férfiut megillető tiszteletnek akkora lelkesedésével fogadják mindnyájan őt, melyhez hasonlót alig láttunk többé. Jókai pedig oly intelligens kerületet fog képviselni, a minő kevés van az országban. És képviselni fogja egyhangu választás folytan.

Az ellenzéki lapok ez esemény hirére dühbe vannak most s a pártok fusióját igyekeznek jelentőség tekintetében redukálni. Béküljenek ki a viszonyokkal, mert sok választókerület fogja Ilyefalva példáját követni rövid idő mulva.

Mameluk.

A czár meggyilkoltatása.

Adjuk a borzasztó eseményről a legujabb tudósitásokat:

A mint a czár hintaja a csatorna mellett haladt, az egyik kocsiablak egyszerre csak bezuzódott s egy bomba esett a czár lábai elé, a nélkül azonban, hogy akár őt, akár a vele szemben ülő szárnysegédet megsértette volna. A czár gyors mozdulattal kinyitá a kocsi ajtaját s földre ugrott. E pillanatban, közvetlenül előtte egy másik bomba robbant föl s a czárt összeroskadni látták. Mindez hihetetlen gyorsassággal történt. A czár ájultan feküdt a kövezeten; két lába idomtalan tömeggé lőn, arcza sápadt, vérboritott volt. Azt hitték, meg van halva. Néhány perez mulva ezernyi ember volt a helyszinén, a számos sebesült teste fölött a czár kocsijához rohanva. A fejetlenség, mely most a környezeten erőt vett, eltartott néhány pillanatig, mig végre elgondolhatták, hogy a czárt haza is kellene vini. Nem tudták, neki nyujtsanak-e előbb segitséget, vagy a gyilkosckat vegyék-e üldözőbe. Csak husz percz mulva emelték a czárt egy szánba, mialatt egy orvos konstatálta, hogy még életben van s jól-rosszul elkötözte a vérző tetemet.

Magára a merényletre s nevezetesen annak elkövetőire nézve még nagyobb az eltérés az egyes tudósitások közt. Az elsőből, mely a mult éjjel érkezett, azt kellett következtetni, hogy hókaparóknak öltözött nihilisták dobták a bombákat talán lapáttal a czár kocsijában és kocsija alá, még pedig hógulya alákjában. Annyi bizonyos, hogy a bombák (akár Orsini, akár másféle durranó bombák) fehér burkolatban voltak, mert az egyik tudósitás papirba göngyölt, a másik fehér kendőbe takart bombát emlit. Épp igy térnek el a tudósitások a merénylők számára és személyiségeire nézve is. A mai tudósitások egyik sem szól már a hókaparókról. Csak az egyik emliti föl, hogy azon a helyen, a hol a czár kocsija lépést haladt, nehány ember hólapátolással foglalkozott. Ezek közül fogtak el mindjárt kettőt, biztosra vévén, hogy a merénylet tőlök eredt. A többi aztán megfutamodott. Ide vonatkozólag a különböző tudósitások igy hangzanak;

A merénylők, három fiatal suhancz kendőkbe takargatva, tartották a bombákat s igy észrevétlenül dobhatták be azokat a czár kocsijába, mely lépést haladt. A kocsiba csak az első bomba hatolt be.

Az a gyilkos — mondja a másik tudósító — a kit először fogtak el, azt kiáltotta társainak; „Mondjátok meg atyámnak, hogy számitson a halottak közé.“ Három egyént fogtak el; az egyik revolverrel védte magát. Mint beszélik, két gyilkos bérkocsiban jött a czári hintóval szembe, ölükben tartván a papirosba burkolt robbanó-bombákat. A merénylet helyét azonnal megszállotta a katonaság. Az első bomba 1 láb mély és négy láb széles gödröt ütött a földbe. A talajt vértócsa és test-darabok boritják.

Egy harmadik tudósitás szerint két gyilkost fogtak el, egyik magas termetü, pápaszemes ember, a másik alacsony termetü volt. A merénylők egyikét, beszéli egy negyedik verzió, a czár kisérete rögtön megölte. A másikat elfogták; ez állitólag a bányászati akadémia növendéke.

Berlin, márcz. 14. A Berliner Tagblattnak a merényletről mai kelettel még a következőket jelentik: A robbanó érczbomba egész apró darabokra szakadt szét. Egy Capri nevü zenetanitó arcza tele lett apró érczszilkával. Az első robbanás pontban egy negyed háromkor történt, mintegy 1000 lépésnyi távolban attól a pontól, hol később a merénylet véghez vitetett. A második robbanás két perczczel később történt. Midőn a császárt hazavitték, s vigyázva levetkőztetve ágyába fektették, nehány kinos nyögést hallattott, s midőn az orvosok izgató szereket használtak, egy pillanatra fölvetette a szemét, aztán mozdulatlan maradt, mig nem halála bekövetkezett. Jobb kezén a kesztyü lehuzatása után vérnyomok voltak láthatók, jegygyürüje össze volt lapitva.

Pétervár, márcz. 14. Ma reggel Zurjevszka herczegnő (Dolgorucki herczegnő) egész családjával elhagyta Pétervárt. Gyermekeiről a végrendeletben gondoskodva van.

A temetés csütörtökre van kitüzve.

A golyók vastag üvegből voltak, nitrogliczerinnel megtöltve.

Szent-Pétervár, márcz. 1. A rendőrség Londonból figyelmeztetve volt a merényletre. Mint kitünik, a merénylők száma 20—30 volt, s el voltak osztva az egész uton, melyen át a császár menendő volt.

London, márcz. 14. Itteni kormánykörökben azt hiszik, hogy az uj czár németellenes politikája erősen meg fogja támadni az európai szituációt. Oroszország most uj életre támadt és az oroszok nagyobb bizalommal tekintenek a jövő elé.

Lemberg, márczius 14. Legujabban itt olyan hirek merültek fel, hogy a merényletet orosz udvari körök inscenirozták, hogy igy a czárnak lehetetlenné tegyék Dolgoruckij herczegnőnek orosz czárnéül leendő elismertetését, a mihez a czár az utóbbi időben határozottan ragaszkodott.

Pétervár, márcz. 14. A „Noveja Vremja“ jelenti, hogy a császár csütörtökön egy doboz pilulát kapott, mit Botkin tanárnak adott át megvizsgálás végett. A doboz fonallal és pecsétekkel volt lezárva. Mikor Botkin a zsinórokat fölvágta, pattanó czukorkák zajához hasonló robbanás hallatszott. A pilulák erős robbanó anyagból voltak készitve, melynek a fonal elszakitása alkalmával kellett volna fölrobbannia.

Páris, márcz. 14. A szenátus mai ülésén Say Leo elnök emel szót és azt mondja: A szenátusnak bizonyára nincs tagja, ki ne érezte volna a legmélyebb felháborodást, a midőn megtudta, hogy merényletet követtek el Oroszország császárja ellen, ki egyike volt e század legnagyobb reformátorainak és a ki millió és millió rabszolgának szabadságot adott! (Élénk tetszés az összes padokon.) A midőn a mély felháborodás tolmácsává tekintem magam, nem csupán a szenátus véleményének adok kifejezést, hanem az egész ország véleményének. (Tetszés.) Audiffret-Pasquier herczeg azt mondja: szivesen csatlakozunk az imént hallott szavakhoz. Franczia-ország nem felejti el a neki tett szolgálatokat. II. Sándor barátunk volt kezdettől fogva. Franczia-ország nem fogja ezt elfelejteni. (Tetszés.)

A kamara ülése. Dubodan (jobboldal) ezeket mondja: Franczia-ország nem felejtheti a tisztelet és a rokonszenv tanujeleit, melyet Oroszország iránta tanusitani sohase szünt meg. A kamara, a tájdalmas eseménynyel szemben mely Oroszországot érte, akként adhatna kifejezést az e fölötti részvétének, hogy elhalasztaná az ülést. Ezen inditvány ellenében többen kérik azt szavazás alá bocsátani. Gambetta emlékeztet arra, hogy hasonló alkalmakkor ilyen inditvány ha azt beterjesztették, mindenkor egyhangu elfogadásban részesült. E helyzetben tehát, mely annyira kényes és mely oly sokféleképen érdekli külügyi viszonyainkat, kérdi szóló, vajjon kivánják-e fenntartani a szavazás alá bocsátás iránti kérést (Kiáltások: Nem! Nem!) Miután az szavazásra vonatkozó inditványt visszavonták, a kamara egyhangulag elhatározta az ülés elhalasztását.

Pétervár, márczius 14. A Wiener Allgemeine Zeitung“ jelentése: A merényletet az oranienbaumi obuchov negyed klubjában határozták el. E klubbot e napokban oszlatták fel. A utczák, a melyeken a czárnak elhaladni kellett, összeesküvők által ugy meg voltak szállva, hogy elmenekülése lehetetlenség volt.

Az elfogott merénylő bányász-növendék császári stipendiumot huzott.

Ma reggel az utczákon titkos jegyü czédulákat találtak, melyek az összeesküvés jelszavait tartalmazták.

Gorcsakoffot ide hivták.

A bányászati akadémiában végrehajtott vizsgálatból kiderült, hogy az ottani laboratoriumban töltötték meg a bombákat.

A nihilista röpiratok, melyek a rendőrség kezébe kerültek, cynikus módon emlékeznek meg a czár meggyilkoltatásáról, és ezekkel a szavakkal kezdik a jelentést: „Befejeztük munkánkat.“

A czár temetése pénteken lesz.

Diplomatiai körökben azt hirlik, hogy III. Sándor ünnepélyes megkoronáztatása egy hónap mulva fog csak megtörténni. A trónörökös különben a törvények által meghatározott módon proclamáltatott már és trónra lépett, a koronázás ünnepélyességét azonban nem tartják most időszerünek, midőn a czár borzasztó halála által nagyon le vannak hangolva a kedélyek.

Az uj czár azzal kezdette meg az uralkodást, hogy testvérét, Vladimir nagyherczeget, ki nevezte a gárda főparancsnokává. Eddig ő (a trónörökös) viselte ezt a tisztséget. Az uj czár összehivta továbbá a birodalmi tanácsot.

A „National Zeitung“ nézete az, hogy Oroszországban uj emberek fognak szinpadra lépni, az eddigi vezérférfiak pedig kevés kivétellel, le fognak tünni. Oroszország külügyi és belügyi politikája ezután nem fog oly gyakran ingadozni, hanem szilárdabb alakot fog ölteni. Az emlitett lap azt irja végre, hogy a berlini politikai körök nem kételkednek abban, hogy az orosz trónon végbement változás, mint kiszámithatlan és beláthatlan következményekkel járó tény, zavarja az eddigi politikai calculust.

Egyik-másik franczia hirlap még nagyobbat mond. Bizonyosnak tartják ugyanis, hogy az uj czár barátja a francziáknak és ellensége a németeknek, igy tehát Oroszország rövid idő alatt teljesen frontot fog változtatni.

Más forrásból azt jelentik, hogy nem tartják lehetetlennek, hogy az uj czár is a concessiók utjára fog lépni, különben pedig hogy minden combinatió legalább is korai.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Somoskeőy Géza bünügyével tegnap ismét foglalkozott a kir. tábla. Somoskeőy ugyanis kérvényt adott be a fenyitő törvényszékhez, melyaen az ellene folyamatban levő fenyitő eljárásnak egész, vagy részbeni beszüntetését, s az általa adott 5000 frt biztositéknak 2—300 frtra való leszállitását kérte. Kérelmét azzal indokolta, hogy az ellene tett feljelentések vagy alaptalanok, vagy ha alaposak, a mit különben határozottan tagad, elévültek. A fenyitő törvényszék a beszüntetést illető kérelmet megtagadta, mivel a törvényszék megkeresvényeire a külföldi hatóságoktól eddig még nem érkezett válasz, részbeni elbirálása pedig az ügynek, a törvénykezési eljárásba ütközik. Ellenben a biztositék leszállitására vonatkozó kérelemmel helyt adott annyiban, a mennyiben az 5000 frtnyi biztositékot 3000 frtra szállitotta le, s a 2000 frtot Somoskeőynek kiutalványozta. Ezen itéletben a kir. ügyészség megnyugodott, Somoskeőy ellenben dr. Aradi Antal védője által az itélet ellen a kir. táblához fellebbezett, mely mai ülésében a törvényszék itéletét indokainál fogva helybenhagyta.

IRODALOM és MÜVÉSZET.

Táborszky és Parsch nemzeti zenemü-kereskedésében Budapesten megjelent: „A

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

toborzás," Rátkay László eredeti népszinmüvének legkedveltebb dalai. 1. Gyöngyvirág a bokor alján. 2. Zöld leveles koszoru. 3. Kék csillaggal van tele. 4. Harmat van a faluban. 5. Barna kis legénynek. 6. Haj! egyszer egy kis menyecskének. 7. Haris szállong künn a réten. 8. Sikos a hó. Énekhangra zongorakisérettel, (vagy zongorára) külön alkalmazta Erkel Elek Ára 1 frt 50 kr.

*

A m. t. akadémia III-ik (math. és term. tud.) osztálya tegnap d. u. 5 órakor Stoczek József elnöklete alatt ülést tartott, melyen első sorban Schuller Alajos egy általa szerkesztett önmüködésü higanylégszivattyuról, dr. Fröhlich Ivor az akadémia megbizásából eszközölt fénymérése eredményéről, illetve a fénynek egy mozdulásáról tett jelentést. Klein Gyula, mint vendég „Állat-e a vampyrella vagy növény?" czimen ismertette ezen igen egyszerü mikroskopikus lényt, melyet eddig leginkább zoologusok vizsgáltak, s állatnak tartottak. Előadó 4 példány fejlődését kisérte figyelemmel, s ennek alapján a vampyrellát növénynek állitja. — Hankó Vilmos tanárnak „A solymosi hideg savanyuviz" chemiai elemzéséről szóló értekezését Lengyel Béla mutatta be. — Végül Borbás Vincze tanár, mint vendég „Az elzöldült szarkaláb, mint morphologiai utmutato" czimen érdekes adatokat sorolt fel a növények e nemü sajátságáról.

*

Fiumében tegnapelőtt tartotta Zichy Géza gr. hangversenyét. A város lantot, a gymnasiumi szegény növendékek babérkoszorut adtak át ünnepélyesen. Fáklyás zene mellett kisérték lakására. A segély-alap jövedelme 500 frt.

A „KELET" magántáviratai.

Budapest, márcz. 15. A márczius 15-iki ünnepély a hymnus és szózat eléneklésével kezdődött. Utána Szabó egyetemi hallgató szavalta Petőfi „Talpra magyar" czimü versét. Orsó alkalmi beszédet mondott. Végül Ballagi Petőfi márczius 15. költeményét szavalta el. Az egyetemi-tér és mellékutczák ünnepélyesen diszitve és fellobogózva. Üdvözlő táviratok minden részből érkeztek.

Bécs, márcz. 15. Itteni magasabb körökben meg vannak győződve róla, hogy a konstantinápolyi tárgyalások békére vezetnek.

London, márcz. 15. Theims irja: a nagy barátság Vilmos és az elhunyt czár között az európai béke záloga volt, reméli, hogy utódja be fogja látni, menynyire érdekében áll Orosz- és Németország között a jó egyetértést fenntartani s e tekintetben atyja példáját követni.

Budapest, márcz. 15. A fővárosban a viz nő, de felülről apadást jeleznek s igy holnap itt is apadás várható.

Szomoru hirek érkeznek Gyuláról, a kis város már el van öntve. Körös-Tarcsa magyar község teljesen elboritva az ár által, a nyomor rendkivüli. A fővárosból segélyt küldtek.

Bécs, márcz. 15. P. C. értesülése szerint a portával való alkudozások még mind csak általánosság körül forognak. De a békét mindkét fél kivánja. A porta küldöttei hangsulyozták, hogy azon terület, melyet Thessáliában a porta ajánlt 350,000 frt. jövedelmez. Mig Jamina 22,000-t, Prevesa csak 15,000-t hoz be. Ebből azt következtetik, hogy a porta át akarja engedni Thessáliát, de Epirust nem.

Philippopol, márcz. 15. Hogy a kelet ruméliai kormány Oroszországban 30,000 darab fegyvert rendelt volna meg, tulhajtottnak jelzik, de a fegyvermegrendelést nem tagadják.

Budapest. A képviselőház mai ülésében a gyógyithatlan közveszélyes elmebetegek elhelyezésére szánt ápoldák felállitásáról, az áruforgalmi statisztikáról és a kézi zálogkölcsönről szóló szentesitett törvények kihirdettetvén, a budapesti fővárosi rendőrségről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása folytattatott és a 34. szakaszig haladt több lényegtelen módositással elfogadtatott. Szapáry pénzügyminiszter Mocsáry interpellátiójára válaszolja, hogy a t.-javaslat az őszi ülésszakon nem volt előterjeszthető, mert a részletes tervek hiányoztak s januárban készültek el, a munkálatok folyamatban vannak, s azoknak 15 százaléka kész van, a dunai hidnál a furások megtörténtek, a szávai hidra a szerb kormánynyal egyezség jött létre.

A vasutra vonatkozó javaslatot a jelen ülésszak alatt elő fogja terjeszteni, ugy hogy az tárgyalható legyen, és hogy az előmunkálatok a nyár folyamán megkezdhetők legyenek. Mocsáry a választ megnyugvással veszi s azt a kormány igéretének tekinti a tekintetben hogy a vasut kiépül, a válasz tudomásvétele után ülés véget ért.

Magy. táv. ir.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. márcz. 16.

Helyi hirek.

— **Holnapután** lesz a polgármesterválasztás, s a mint utólagosan közvetlen forrásból értesülünk, még azon általunk közölt hir sem bizonyult valónak, mintha Züllich István ur ezen állásra beadta volna folyamodását. Marad tehát a candidatióban az egyetlen eddigi jelölt, Minorich Károly. Ime ezért kellett a bizottság többségének szeszélye szerint uj jelentkezési időt tüzni ki, ezért kellett törvénysértést követni el.

— **Szentgyörgyit** mai jutalomjátéka alkalmával müvészi érdemeihez méltóan egy ezüstből vert babérkoszoruval fogja a közönség meglepni. Az értékes ajándékot az első felvonás után lebocsátott függöny mellett a szinpadon adják át tisztelői.

— **Márcziusus 15-ikét** lélekemelő ünneppel ülte meg a vigadó termében tegnap délután 3 órakor a város közönsége. A helyiség a szó teljes értelmében zsufolásig megtelt minden zugában s önkéntes beléptidijból mintegy 300 frt gyült be. Ott látttuk a város sok tisztelt férfiát partkülönbség nélkül, s az ülőhelyeken szép hölgykoszorut. Az ünnepélyt a zenekar s a helyi dalkörök megnyitván, Bartha Miklós olvasott fel rövid elegiaszerü megemlékezést a nagy napról. Felolvasását a közönség tapssal és éljennel fogadta. Majd Lichtenegger és Hóry Béláné szavaltak az első Petőfi „Talpra Magyar"-ját, utóbbi sok erővel és érzéssel Gyulai „Rákóczi"-ját. Közbe Pálmai Ilka énekelt gyujtó hatással magyar népdalokat, Boér ur hegedült, Gegenbauer ur zongora kisérete mellett és Weér ur zongorázott, mindnyájan tetszészajtól kisérve. A szózatot végül a dalkörök énekelték és Pongrácz indulója mellett rendben oszlott el a roppant számu lelkes hallgatóság.

— **A vigadó termében** délután oly egyértelmüleg, pártszinezet nélkül megünnepelt márczius 15-ikét tetszett az egyetemi ifjuság egyik részének egy időszerütlen fáklyásmenettel es te nevetségessé tenni. A trencsi-térről indultak meg nehány fáklyával nagy éljenzések között, melyet csak a nagy dob tompa „bum-bumja" szárnyalt tul, a czigányzenekar hegedülnek czinczogása a zajban veszvén el. A „Nemzeti szálloda" elé vonultak, a hol az ablakban Bartha Miklós, az „Ellenzék" szerkesztője fogadta őket. Lichtenegger szólott hozzá, sok mindent elmondván a hazáról, csak azt nem, hogy Bartha Miklósnak miért rendeztek fáklyászenét. Az „Ellenzék" szerkesztője válaszában beszélt a zsarnokokról, a haza felszabaditásáról, de ezuttal elmulasztotta a delegátióba is meghivni a lelkes ifjuságot, lévén ez csak nagyobb politikusoknak való kortescsemege. A beszéd bevégezte után a czigányok muzsikáltak, s az ifjuság a piacz közepén halomba rakta a fáklyát. — Ha az ifjuság márczius 15-ikét közös nemzeti ünnepnek tekintette volna, mint azok, a kik pártkülönbség nélkül a Redoute-teremben megjelentek, s még ezen kivül ama szép idők valamely érdemesült élő alakját, Inczédi Sámuel ezredest vagy bárki mást tiszteltek volna meg jobb ügyre érdemes ifju lelkesedésük jeleivel, nekünk sem, masnak sem lett volna kifogása a tüntetés ellen. Igy azonban a multat confundálva a jelennel, egyes pártok részére kicsinyes kortes fogásokat inscenirozva egy nagy mult kegyelt emlékeiből, csak visszatetszést keltettek városszerte, s csak arra adtak okot, hogy a tulhajtástól való félelmében, a város komolyabban gondolkodó része visszahuzódjék márcz. 15-ikének kegyeletes megünneplésétől.

— **A „Gòlya király"** B. Bánffi György operette-je valószinüleg szombaton kerül szinre gazdag kiállitásban. Ez alkalomra Németh János egykori kedvelt énekesünk Budapestről jő le a tenorpartie eléneklésére, s ugy halljuk a Carltheater és népszinház igazgatói is leutaznak, hogy szemtanui lehessenek a darab sikerének.

— **Színházunk** egyik nőtagjának ablaka alatt egy férfi a napokban éjjel pisztolyt sütött el a Páris utczában, s miután az egész utczát megrémitette, szerencsésen elillant.

— **A kolozsvári** m. kir. Ferencz József tudományegyetem tanácsa mai napon tartott ülésében a „Deák Ferencz" alapból hirdetett közjogi pályakérdésre a munkák beadásának határidejét folyó évi április hó 15-ig bezárólag meghosszabbitotta. Kolozsvárt, 1881. márcz. 12-iki tanácsülésből. Dr. Haller Károly s. k. rector.

— **Br. Bánffy György** „Gólya-király" czimü operettjéből szerző által zongorára alkalmazott franczia négyes jelent meg. Kapható Demjén J. könyvkereskedésében. Ára 60 kr.

— **Városi közgyülés.** A városi tkts. bizottság pénteken, folyó márcz. hó 18-án s folytatólag a reá következő napon mindenkor délután 3 órára a városház szokott termében közgyülésre meghivatik. Tárgyai: 1. Szentesitett törvényczikkek bejelentése. 2. A polgármester megválasztása. 3. M. kir. belügyminiszteri leiratok: a) a város jelen évi költségvetésére, szakosztály véleményével; b) Tompa J. volt mérnök nyugdijazása ügyében. 4. A rozsolis s több ilynemü italok árulását szabályozó belügyminiszteri leiratra a szakosztály véleménye. 5. A helybeli kereskedelmi és iparkamarának a kereskedelmi szakoktatás ügyében kelt emlékirata. 6. Iskolaszék javaslata központi rajziskola felállitása iránt. 7. I. (jogügyi) szakosztály véleményei: a) Sopron sz. kir. város feliratára, a közigazgatási költségeknek állam általi megtéritése tárgyában; b) Szabolcsmegye feliratára, a közigazgatás reformja; c) a m. kir. erdőigazgatóság által k.-monostori határon tervezett talajzugok; d) a postarét felett folyt perben ügyvédi tiszteletdij iránt. 8. Dr. Haller K. inditványa a városi bizottsági tagok számának szaporitása iránt. 9. A szamosfalvi gát épitéséről mérnöki jelentés. 10. Számvevőszék jelentései: a) a lövölde 1879. évi, b) a sétatér-egylet 1879. évi, c) a házipénztár beszállásolási alapja 1880. évi, d) az adóvégrehajtási díjak 1880. évi, e) a marhaszemlédijak 1880. évi és f) Boér S. temetőfelügyelői számadásai felülvizsgálata. 11. A közgyülés szakosztályainak ujjáalakitása jelen évről. 12. Megválasztása: a) az adókivető bizottság két bizalmi férfiának, b) a lóavató bizottság tagjának. Kolozsvárt, 1881. márcz. 15. A polgármester helyettese: Minorich Károly, főkapitány.

Hazai hirek.

— **A magyar ipar** és a kormány. A „Presse"-nek Budapestről a következőket sürgönyzik: A magyar kormány a közelebbi napokban törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé a magyar ipar pártolása tárgyában. E szerint a magyar ipar tiz évig minden egyenes adó alól felmentetnék. E kedvezmény nemcsak az uj gyárvállalatoknak, de azon régebbi iparos mühelyeknek is szól, melyekről bebizonyitható, hogy még nem állanak a müszaki fejlődés azon fokán, mely a szomszéd államok iparával való versenyt lehetségessé tenné. Ezenkivül a gyáraknak külföldről behozott gépek után fizetett vámok visszatéritttetnek, még pedig oly formában — Ausztria felszólamlását elkerülendő, — hogy a felek megfizetik ugyan a vámtételt a határon, de az állampénztár ez összeget nekik nyugtájukra visszafizeti. Végül a kormány felhatalmazást kér az országgyüléstől, hogy az állam ingatlanait csekély bérért magyar iparosnak bérbe adhassa.

— **Az árviz.** A Duna folytonosan árad. Az alsó rakodó parton lábnyi viz van, ugy hogy a gőzhajókhoz csak lábtók segélyével lehet jutni. Az állomási faházak mind viz alatt vannak. Ó-Budán igen tetemes az áradás, ugyszintén a Margit-szigeten. A szivattyuk Pesten alig győzik a csatornák vizét kiszivattyuzni; igen sok házban a pinczeviz aggasztó magasságot ért el. A közlekedési miniszteriumhoz a következő tartalmu távirati jelentések érkeztek. A Fehér-Körös felső része apad, és ugy az aradmegyei Körös árvizterülete; ennek következtében Gyula, Varsánd és Pél vidékén csökkent a veszély. Békés-Gyulán még mindig igen nagy a veszély. A mult éj vihara a veszélyt nagy mértékben növelte; az odarendelt katonaság a kimerülésig szorgalmasan dolgozott; de a lakosok apathikusok. Gyula és Csaba közt az ár éjjel elérte a vasuti gátat s igy a közlekedés az alföldi vasuton megszünt, mely körülmény Csabára romlást hozhat. Békés fölött az Élőviz-gát egy helyen átszakadt, mi által Békésben az ár némileg apadt s ez által a veszély csekélyebb lett.

— **Anya- és testvérgyilkos.** Sopronból irják e hó 13-ról: A Soprontól két órányira fekvő német helységben, Neckenmarktban, tegnapelőtt délután egy parasztlegény megölte anyját és öcscsét egy baltával, midőn azok a szobában ültek és babot tisztogattak. Anyja tegnap reggel halt meg, öcscse pedig azonnal halva rogyott össze. A gyilkos még bátyát és mostoha apját is meg akarta gyilkolni, e szándékában azonban az elősietö parasztok megakadályozták. A gyilkost tegnap reggel kisérték a megyeházra, kezei még ekkor is véresek voltak. Általában azt hiszik, hogy a legény őrülési rohamban követte el a borzasztó tettet.

— **A budai** Dunasor szépitése tárgyában a közmunkák tanácsa tudvalevőleg elhatározta, hogy a lánczhidtól a császári fürdő közelében levő térig terjedő házak tulajdonosait felhivja, hogy a Dunasor szépitése és az ott levő sok izléstelen ház csinositása végett a házak elejét virágos kerttel látassák el. A közmunkatanács még tovább is ment, felállitott egy mintát. Az Északy-féle ház mellett levő telket minta gyanánt kertté változtatta át, szép keritéssel vette körül és a kert közepébe most állitott egy nyolczszegeletü kioszkot.

— **Az esztergomi** primás palotáját tegnap kezdték lebontani Esztergomban a vizivárosban. Helyére 400.000 frtra tervelt költségvetéssel nagy két emeletes uj palota jő, mely a pirámisi gyüjtemények számára is elegendő helyet fog nyujtani. Az épitést Lippert vezeti s a primás már ősszel az uj palotába költözik be. Az eddigi primási lak a kanonokok palotáival szemben csakugyan anomaliának látszott, s ideje volt az ujat épittetni, azonban kár, hogy az uj szép épület eldugott helyen lesz s nem a régi vár helyén, hol a bazilika szomszédságában most piszkos s romladozó épületek állanak.

— **Rablógyilkosság.** E hó 9-én estefelé, irja a „Bereg", a tisza-ujlaki vásárról hazajövet Lőrincz Sándor biró, Székely István és id. Pagyor Gedeon jómódu birtokos, sáros-oroszi lakosok, a tiszaujlak-benei országut vonalán levő „Lépkés" nevü korcsmába betértek, szekerüket, lovukat az utfélen hagyván. Ez alatt egy odavetődött csavargó a magára hagyott szekérre hirtelen felpattanván, azzal, és egy más szekérből kifogott lóval sebes hajtásban Beregszász felé vágtatva, elindult. Ezt észrevevén a korcsmárosné, figyelmeztette az ismerős bent mulató vendégeket, kik is nyombau a tolvaj után iramodtak és egy más szekeren a tolvajt üldözve, azt Beregszász határában a „Kis-hegyen" utolérték. — Itt elébe vágtatva, szekerükről leugráltak, s az elfogni szándékolt lovak kantárját megragadták; azonban a szekérről hirtelen forgópisztoly lövések dördültek el, melyektől egyi: kök, névszerint id. Pagyor Gedeon elesett; Székely István sulyosan megsérült; Lőrincz Sándor pedig csak érintetett. Ezalatt a szekérről két férfi menekült, mig a harmadik őket követve, az árokba esett, s itt az eszméletükben megmaradt megsebesitettek által elfogatott, összekötöztetett és a szekérre feltétetvén, Beregszászba szállittatott a rendőrségi laktanyába, hol id. Pagyor Gedeon kapott sebei következtében meghalt. — Székely István a kórházba szállittatott. A vakmerő gyilkos Balog Mihály, szabolcsmegyei illetőségü gyanus előéletü csavargó, — a két menekülő, kiket állitólag utközben a szekerére vett fel, Oser József izraelita és Szezinszki János dédai lakosok voltak, kik mindnyájan letartóztattak.

— **Hányatott élet.** Baranyából irják: Folyó hó 8-án Vaiszlon egy sokat hányatott életet helyeztek el a nyugalom honába... Kajdácsy István szentlőrinczi járási csendbiztost temették. A jó öreg Baranyamegyénél kezdette és végezte be tisztviselői pályáját. Mint már fiatal ember emlitett járás főbirája, később megyei főjegyző, és országgyülési követ volt. Ezen felül volt még színész, azután oláh markotányos, török zaptic, végre megyei csendbiztos. Jó öreg volt, de teljes életében mindig az volt, a mihez legkevésbbé értett; most is mint csendbiztos, a csend honába helyeztetett át véglegesen.

Vegyes hirek.

— **A pestis.** A Mezopotámiában kitört pestis, mint a „Golosz"-nak Odesszából jelentik, az ottani nyomozások után a legveszélyesebbnek mondják, minthogy az a valódi gümő pestis. Febr. 27-ig Nedzedben 18, Dzazarban 30 személy halt meg. Az Eufráton járó hajók kétheti vesztegzárnak vannak alávetve s ez Muviában, Matrovilben és Semarban van felállitva. A fertőzött helyek kettős kordonnal vannak elzárva. A járvány lokalizálására megtettek minden intézkedést. Odesszának 4000 rubelt utasitottak, hogy a kikötőn kivül állitson fel kordont, mely minden, a Feketetenger ázsiai partjáról jövő hajót a többi hajótól távol tartson.

— **Az orosz czár első tette.** Az uj orosz czár első kormányzati tényét az képezte, hogy testvérét Alexandrovits Vlamidir nagyherczeget a gárda főparancsnokává nevezte ki, mely állást III. Sándor cyár maga foglalt el. A birodalmi tanácsot egybehivta. A birodalom fővárosában nyugalom uralkodik. Manifestuma, melyet trónraléptekor kiadott, a méltóságteljes nyugodtság hangján van tartva. Bosszuról nincs szó benne, s ezért — mint Berlinből irják — az ott is jó benyomást tett.

— **Nőügyvédek.** Gordonnak hivják azt a hölgyet, ki Californiában az ügyvédi pályára adta magát, és nem régen megkezdte müködését egy gyilkos védelmével. Californiai lapok nagyon dicsérik a védbeszédet. Midőn a terembe lépett, általános mozgás támadt, de ez nem hozta ki sodrából. Beszédét a hallgatóság tapsokkal szakitotta félbe, a mi annál is inkább érthető, minthogy a védő fiatal és szép, s vádlott fölmentetett.

— **A czár megöletése** és a tőzsdék. Sehol sem keltett a pétervári merénylet hire nagyobb izgatottságot és zavart, mint a tőzsdéken. Az egyedüli szerencse, hogy ép vasárnap volt. Bécsben azonban, a hol a tőzsde környékén, különösen a Schottenring kávéházai zsufolva szoktak lenni börze-emberekkel, a merénylet hire villámcsapásként hatott. A tőzsde matadorok fiakereken és fogataikon robogva jelentek meg. Nagymérvü realizálási eladásokat eszközöltek s ezáltal a paniqueot csak növelték. Leirhatlan lárma volt a tőzsdekávéházban s körülötte az utczán is hevesen gesztikuláló csoportokban folyt az üzérkedés elannyira, hogy a közlekedés ugyszólván el volt vágva. Mindenki tul akart adni értékpapirjain. A tolongás oly irtóztató volt, hogy az emberek majd agyonnyomták egymást. A véletlen a kontreminnek kedvezni látszott, de a hausse oly óriási mostanában, hogy a baisse nem maradhatott állandó. Eleinte ugy látszott, minha a tőzsde fékvesztetten rohanna a baisse lejtőjén lefelé. Az irányadó játékpapirok igen rövid idő alatt öt-hét frttal estek. De azután a higgadtabb felfogás kerekedett felül, s mérlegelni kezdték az esemény konzekvenciáit s a hangulat csakhamar szilárdulni kezdett s a papirok emelkedtek. Éjfél után fél egy órakor még nagy mozgás volt a tőzsdekávéházban. Ma már az értékpapirok majdnem teljesen visszanyerték tegnapi árfolyamukat. A budapesti tőzsdén nem vert oly óriási hullámokat ez az esemény. Minek magyarázata az, hogy a hir csak késő este érkezett hozzánk. Ma szilárd volt az irányzat, élénk üzlet fejlődött ki és az árfolyamok nem sokkal alacsonyabbaka tegnapiaknál. A mai tőzsde képe csak abban különbözött a rendestől, hogy látogatottabb volt, mint máskor. Persze, mert mindenki kiváncsi volt a a hatásra, melyet a cárz-gyilkosság gyakorolt.

KOZGAZDASÁG.

Uj takarmánynövény: Keleti nádfü.

(Sorghum halepense.)

Egy uj évelő takarmány-növényre fordul a magyar mezőgazdák figyelme, mely eddig magasan lehajló virágfüzéreivel csak mint diszfü lengett a kertekben.

Budapest fővárosi főkertész Fuchs Emil ur gyakorlati éles látásának és figyelmes több évi mivelési kisérleteinek sikerült kideriteni, hogy ezen szép diszfü nagyon is érdemes arra, miszerint nagyban, mint takarmányfü termesztessék, miután a legjobb és legdusabb termésü takarmánynövénynek bizonyult és kivált lazább homoktalajok begyepesitésére és megkötésére megbecsülhetlen. Ezen gyakorlati nagy horderéjü és értékü, sikerült felfedezésért és buzgalmáért nevezett hazánkfia a m. k. földmivelési miniszteriumtól különös dijban is részesült.

Ezen czirókfajta keleti nádfü egyszer magból vetve, izletes, husos gyökerei és maghullás által gyorsan tenyészik; sürün bokrosodik, két méter magasra növő, dus szalagos levélzetü hajtásaiból, évenkint kétszer, sőt háromszor is kaszálva, a legbővebb édes takarmányt adja, melyet minden növényevő állat, ugy zölden, mint száritva, mohón eszi, sőt tápdus gyökérzete is, kivált a sertéseknek, kedvencz eledelül szolgál.

Laza hegyoldalok, homokbuczkák, partok és töltések szilárditására és begyepesitésére, valamint rétek, luczernások és legelők kifoltozására kiszámithatlan becsértékü, mert silány és haszonvehetlen földön dus takarmányul kaszálható.

Fuchs főkertész ur az 1880-ik évi egész magtermését a 16 év óta dicséretesen ismert Földssy Lajos magkereskedésének, Budapesten M. Valéria u. 7 sz. a. adta át s igy a keleti nádfü valódi, tiszta és csiraképes magja csakis ezen régi hitelü magkereskedésben, tetemesen leszállitott áron kapható, 1 kiló 35 frt. 100 gram 4 frt. 10 gram 50 kr. Ezen magkereskedés magárjegyzékét levelezési lapon vele tudatandó megkeresésére ingyen és bérmentve küldi.

Ajánljuk ezen uj takarmánynövényt a t. gazda közönség becses figyelmébe.

—

Erdélyi vasut államositása. A magyar kormány nem ejtette el az erdélyi vasut államositásának eszméjet, a mi multkor a vasut igazgatótanácsa által követelt magas ár miatt szenvedett hajótörést. A tárgyalások, mint értesülünk legközelebb ismét felvétetnek. Az erdélyi vasut államositásának az volna czélja, hogy a román forgalmat a magyar államvasut vonalaira terelje. A magyar kormány e czélból az erdélyi vasutat esetleg Petrozsényen át Romániába szándékszik kiépitteni, továbbá Aradnál csatlakozást létesiteni a budapesti zemonyi vasuttal. Ez által egyenes magyar vonal volna a román forgalom számára az észak-keleti irányban.

—

Üzleti heti szemle.

Marosvásárhely, 1881. márcz. 15.

A beállott tavaszi esőzések s az árviz által több helyen megszakitott közlekedés következtében üzleti forgalmunk a lefolyt héten majdnem semmi volt. A csekély kinálat, a lanyha vételkedv paralysálták egymást — élénkeqb forgalom vidéki piaczaink egyikén sem fejlődhetett ki, árak a mult hetiekhez névleg változatlanul maradtak. Budapesten a hét elején a malmok tartózkodása a vételtől 10—15 kr. csökkenést eredményezett buzában, a két utolsó napjaiban azonban változatlan árak mellett a forgalom valamivel élénkebb volt. Rozs, tengeri változatlan; az irányzat általában lanyha. A dunahajózás legközelebb ujból megnyittatik, s Szerbiából és Oláhországból nagymérvü gabnaszállitások váratnak. Schvarz Zsigmond.

MA ELŐADÁS KEZDETE 6 (HAT) ÓRAKOR.

NEMZETI SZINHÁZ.

Bérlet 129 szám.

Kolozsvárt, csütörtök 1881. márczius 12-én.

Beaumarchais cyklus második nap.

FIGARO HÁZASSÁGA

vagy

EGY NAPI BOLONDSÁG

Vigjáték 5 felvonásban, Irta: Beaumarchais

Forditotta: Pauly Ede. (Sendező: Márai B.

Kezdete este 6 órakor, vége 10-kor

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ad. 4. sz. er. k. 1881.
sz. b.

Pályázati hirdetmény.

Az alólirt szolgabirói hivatal járásához tartozó, Hunyadmegyében, Szászváros városától délkeletre fekvő alább megnevezett községek erdőinek uj felmérésére, becslésére és rendezésére, egy szóval az ezen községi erdőkre nézve szükséges erdő gazdasági üzem-terveknek az 1879. évi erdőtörvény 17. §-ában foglalt határozat alapján és a hozzá tartozó útasitás értelmében külön-külön leendő elkészitésére vonatkozó munkálatok foganatositása ajánlati verseny útján biztosittatni szándékoltatik.

A közvetlenül egymás mellett elterülő községek erdőterületeikkel együtt következők:

1.	Kuzsir	8174	hold	1569	□ öl.
2.	Felkenyér	1100	„	849	„
3.	Berény	1205	„	240	„
4.	Szereka	837	„	700	„
5.	Kasztó	2470	„	647	„
6.	Ó-Sebeshely	2171	„	153	„
7.	Romosz	1825	„	372	„
8.	Vajdej	1041	„	538	„
9.	Romoszhely	5044	„	293	„
10.	Zsibót	451	„	200	„
11.	Tordos	538	„	1145	„

Az ajánlatban szabatosan kiteendő, hogy ajánlattevő valamennyi, vagy csak egyes községekre nézve? és utóbbi esetben mely községekre? és micsoda feltételek, mily ár mellett? holdanként-é vagy egészben szándékozik a kérdéses munkálatokat elvállalni és hogy legkésőbben mikor kezdheti meg a munkát?

A versenyezni óhajtók felhivatnak, miszerint a szakképzettségüket tanusitó okmányokkal, különösen pedig a felső erdészeti államvizsgai oklevéllel felszerelt ajánlataikat mulhatatlanul f. év április hó 8-ig alólirt járási szolgabirói hivatalnál benyujtsák.

Erdő rendezési teendőkben jártasok, valamint azok, kik a munkát leghamarább vagy azonnal megkezdhetik, elsőbbséggel fognak birni.

Kelt Szászvároson, 1881. évi márczius 14-én.

Szászvárosi járás szolgabirájától.

Bágya Zsigmond,
szolgabiró.

(161) 1—3

Erdélyi kereskeldemi és hitelbank részvénytársaság.

Marosvásárhelytt.

Az erdélyi kereskedelmi és hitelbank részvénytársaság részvényesei a folyó év és hó 29-én d. e. 10 órakor Marosvásárhelytt a bank helyiségében tartandó

tizenegyedik rendes közgyülésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

EZEN KÖZGYÜLÉS TÁRGYSOROZATA:

1) Igazgatósági jelentés a bank 1880-ik évi müködéséről.
2) A zárszámadásnak a felügyelő bizottság jelentésével együtt előterjesztése.
3) A tiszta nyeremény fölötti intézkedés, az osztalék megállapitása, valamint az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a mult évi számadások terhe alól felmentése.
4) 3 igazgatósági és 1 felügyelő bizottsági tagnak 3 évre megválasztása.
5) Az igazgatóság és a részvényesek által esetleg a közgyülés elé terjesztendő inditványok és javaslatok. (A részvényesek ily alapszabályszerü beadványai, 3 nappal a közgyülés előtt, betekinthetők.)

Marosvásárhelytt, 1881. márczius hó 1-én.

Az igazgatóság.

A felügyelő bizottság által megvizsgált mérleg, valamint az erre vonatkozó jelentés, a közgyülést megelőzőleg 8 nappal a banknál közszemlére kitétetik.

Kivonat az alapszabályok 34. §-ából: A közgyülésen résztvenni szándékozók kötelesek részvényeiket, 3 nappal a közgyülés előtt a társaság pénztáránál, innen nyerendő téritvény mellett letenni. 137 2—3

KIADÓ SZÁLLÁS

KÜLMONOSTOR-UTCZÁBAN 49-IK SZÁM ALATT, napsoron, Szamosra rugó kert használatával, fürdő-helyiséggel, téres udvarral, világos, száraz szobákkal, gázbevezetéssel, konyhával, istálóval vagy a nélkül **nyárára**, akár **egész évre.**

Értekezhetni ugyanott az emeleten.
(162) 1—3

Tisza-sorsjegyek

jelenleg a legkedveltebb játszópapirok egyike, eladatnak a pontos hivatalos árfolyam szerint, alkuszdij és járulék felszámitása nélkül.

Ugyan csak ajánlja alantirt bank- és váltóüzlet:

Mindennemü rentét, tiszták a hivatalos árfolyam szerint;
Mindennemü sorsjegyeit, tiszták a hivatalos árfolyam szerint;
Mindennemü elsőbbségi és zálogleveleit, tételenként 5000 frtnal, tiszták a hivatalos árfolyam szerint; és
Minden vasuti részvényeit 25 darabnyi tételekben, pontosan a hivatalos árfolyam szerint.

Készpénzért minden alkuszdij vagy járulék számitása nélkül haladéktalan számadásokkal; rentek és sorsjegyek, egyes megrendelésnél is a hivatalos árfolyam a mérvadó, ellenben részvények és elsőbbségi kötvények, egyes kisebb megrendelésénél valamivel a hivatalos árfolyamon felül számittatik.

Nyerészkedési vásárlások

ingó értékekre nézve a legcoulansabb módon viethetnek keresztül és a papirok évi 6%-ért egész a nyeremény bekövetkeztéig letétbe tarthatók.

M. A. SPITZER
bank- és váltóüzlete, Bécs, I. Graben
(112) **12. I. Stock.** 2—4

1852-ik évben bejegyzette cég.

Első és legnagyobb butor raktár

DUHONY JÁNOS-nál

Kolozsvártt, a Redoutte (vigadó) épületében.

Kolozsvári butor gyártmányainak és minden ezen szakmába vágó czikkeinek nagy raktára.

Főraktára **nádfonatu fa- és vaskeretü** butoroknak.
Dus választék **Paszomány munkákban, vég vagy meter számra.**
Különböző nagyságu **lószőr madrácz és szönyegek** választékos raktára.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmébe ajánlani, miszerint **raktáromban** mindennemü **asztalos, esztergályos és kárpitos** munkák a franczia divatlapok mintája szerint készletben találhatók és megrendelhetők; minden szakmámba vágó megrendeléseket felelősség mellett elvállalok, ugy szintén ocska butorokat átalakitok.

Mindenféle álló, függő és asztali **tükrök, butorkelmék, ágy- és asztalteritőkből** a legelső gyárakból dus raktárom van.

Elvállalok

minden rangu **menyasszonyi butor kelengyezéseket, irodai berendezéseket** és végül **butor himzéseket** a legjutányosabb árakban felelősség mellett.

Ugy helyi mint vidéki megrendelések **gyorsan és pontosan** teljesittetnek.

Midőn ezen nagy raktáram egyes kiválóbb czikkeit a n. érd. közönségnek felsorolom, teljes tisztelettel kérem az eddigi, éveken át engem megtisztelő bizalmokra ezentul is érdemesiteni.

Kiváló tisztelettel

Duhony János.

(436) 42—100

Frankfurti
Lóvásár-sorsjáték.

Huzás 1881. márczius hó 30-án.

Ezen általában kedvelt sorsjátéknál ujólag **10 elegáns Equipage 4 és 2 lóval** befogva, finom hámozattal, továbbá **60 darab legszebb lovagló és kocsi ló** és még számos **százakat érő más nyeremények** jörnek sorsolás alá. (130) 14—23

Fennebbi huzáshoz küld alólirott sorsjegyeket és pedig:
1 eredeti sorsjegyet 2 frtért o. é.
16 „ „ 30 „ o. é.
az összeg beküldése mellett. Hogy minden kivánatnak eleget tehessek, a megrendeléseket kérem gyorsan eszközölni.

Minden résztvevő a huzasi lajstromot ingyen, bérmentve kapja. **Nagyobb nyeremények rögtön távirati uton jelentetnek.**

D. F. Seipp, Majnai Frankfurtban.

Férfi női és gyermek kèsz fehèrnemü

ÁRJEGYZÉKE

SÁRGA KRISTÓF

fehér- és vászon-nemü raktárából Kolozsvártt, belközép-utcza (Kisegitő alatt.)

Férfi Chiffon ingek.
(Mosatlan.)

Sz m	drb		frt	kr.
9.	1	Leálló gallérral redős	—	80
11.	„	„ „ „	1	—
13.	„	„ „ „	1	20
15.	„	„ „ „	1	40
13.	„	„ „ sima	1	20
14.	„	„ „ „	1	40

Férfi Chiffon ingek.

Szám	drb		frt	kr.
12.	„	Sima elővel	1	—
13.	„	ugyanaz	1	20
15.	„	ugyanaz	1	40
18.	„	ugyanaz	1	70
21.	„	ugyanaz	2	—
24.	„	ugyanaz	2	30
27.	„	ugyanaz	1	60
12.	„	Redőzött elővel	1	10
14.	„	ugyanaz	1	30
16.	„	ugyanaz	1	50
18.	„	ugyanaz	1	70
21.	„	ugyanaz	2	—
20.	„	Himzett elővel	1	90
24.	„	ugyanaz	2	30
26.	„	ugyanaz	2	50

Nyakbőség 35 centtől 44 ctig.

Férfi szines ingek.
Saját gyártmány.

Szám	drb		frt	kr.
15.	1	Oxford gallér és kézelővel	—	65.
15.	„	ugyanaz nagyobb	—	75
20.	„	ugyanaz	1	20
30.	„	ugyanaz	1	60
35.	„	ugyanaz	1	80
40.	„	ugyanaz	2	—
56.	„	Croase ugyanaz	2	50
20.	„	Creton belföldi	1	20
30.	„	ugyanaz franczia	1	60
35.	„	ugyanaz	1	80
40.	„	ugyanaz	2	—
45.	„	Canotier	2	40

Nyakbő, 35 ctől 43-ig 44-től 42-ig 20 krral több.

Gyermek ingek leálló gallér és kézelővel.

Szám	drb					
20	„	Szines	nyakbőség:	32.	33.	34. 35
			ára.	75 kr	85	1 ft 1.15
30	„	„	nyakbős.	32	33.	34. 35
			ára:	90 kr	1.15	1 25 1.40
35	„	Fehér	nyakbős.	32.	33.	34. 35.
			ára:	1 frt	1.10	1.20 1 30

Férfi alsó nadrágok (gatyák).

Pamut vászonból, kettős varrással.

Szám	drb		hossza.	frt	kr.
20	1	Franczia szabásu	105.	—	75
20	„	ugyanaz	110.	—	80
20	„	ugyanaz	115.	—	85
20	„	ugyanaz	120.	—	90
20	„	Magyar szabásu	115.	—	90
20	„	ugyanaz	120.	—	95
20	„	ugyanaz	125.	1	—
20	„	ugyanaz	130.	1	05
27	„	Franczia szabás	105.	—	95
27	„	ugyanaz	110.	1	—
27	„	ugyanaz	115.	1	10
27	„	ugyanaz	120.	1	20
„	„	Magyar szabásu	115.	1	10
„	„	ugyanaz	120.	1	20
„	„	ugyanaz	125.	1	30
„	„	ugyanaz	130.	1	40

korczal k v pántal

Férfi alsó nadrág (gatya).

Lenvászonból, kettős varrással.

Szám	drb		hossz.	frt	kr.
30	1	Franczia szabásu	105.	1	—
„	1	„ „	115.	1	10
„	1	„ „	115.	1	20
„	1	„ „	220.	1	20
„	1	Magyar szabásu	115.	1	20
„	1	„ „	125.	1	30
„	1	„ „	135.	1	40
56.	1	Francz. szab rumb.	105.	1	75
„	1	„ „ „	110.	1	90
„	1	„ „ „	115.	2	05
„	1	„ „ „	120.	2	20
„	1	Magyar „ „	115.	2	—
„	1	„ „ „	125.	2	25
„	1	„ „ „	130.	2	40
36.	1	Francz szab. Coper	110. / 115.	1	20
„	1	magyar „ „	115. / 125.	1	40

korczal k v pántal

Férfi gallérok és kézelők.

Ducet				frt	kr.
1	Kronprine	négy	rétü R	2	20
1	Hungaria	„	„ „	2	20
1	Leander	„	„ „	2	20
1	Colbrige	„	„ „	2	—
1	Dux	„	„ „	2	—
1	Sedán leálló	„	„ „	2	20

Bőség 35 ctől 44-ig.

1	Schiller leálló	négy	rétü R.	2	—
1	Gladstone l.	„	„ „	2	40
1	Andrásy kézelő	„	„ „	4	40
1	Göthe	„	„ „	4	50
1	Levingstone	„	„ „	4	30
1	Nonplusultr.	„	„ „	4	30
1	Continental	„	„ „	4	50
Gyermek gallérok 32-től 34-ig				1	80
Gallér darabonként				—	20
Kézelő páronként				—	40

Bőség 35 ctől 44-ig.

Női chiffon ingek egysz. és diszes.

Rendes hossza 120 centtől 130 ctig.

Szám	drb		hossza	frt	kr.
9	1	csipkével		—	85
11	1	„		1	—
13	1	„ betéttel		1	20
15	1	„ „		1	40
17	1	Egészen himzéssel		1	60
19	1	„ „		1	80
21	1	„ „		2	—
23	1	„ „		2	20
26	1	„ „		2	50

Női len ingek (egyszerü és diszes).

Irlandi Creas és rumburgi vászonból.

Szám	drb		frt	kr.
16	1	Csipkével creas	1	50
19	1	himzéssel „	1	80
22	1	„ „	2	10
25	1	„ és betéttel creas	2	40
30	1	„ rumburgi	3	—
36	1	„ irlandi	3	60
42	1	„ „	4	20
48	1	„ rumburgi	4	50
54	1	„ „	5	—

Gyermek ingek, ujszülöttől 14 évesig.

Egyszerü és himzéssel	0	0	0
	45 kr.	55 kr.	65 kr.

Csipkével	év	1	2	3	4	5	6
		70	75	80	85	90	95 kr.

7	8	9	10	11	12	13	14
1 frt 5	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30	1.35	

Női Chiffon háló réklik.

Szám	drb		frt	kr.
9	1	Csipkével vagy simán	—	80
11	1	„ és betéttel	1	—
13	1	„ „	1	20
15	1	himzés és betéttel	1	40
17	1	„ „	1	60
19	1	„ „	1	80
21	1	„ „	2	—
23	1	„ „	2	20
25	1	„ „	2	40
27	1	„ „	2	60
30	1	„ „ Percal	2	90
36	1	„ „ „	3	50
42	„	„ „ „	4	10
48	„	„ „ „	4	70
54	„	„ „ „	5	30

Női alsó Chiffon szoknyák.

Szám	drb		frt	kr.
14	1	Széles hajtással kerek	1	30
17	1	„ „ „	1	60
20	1	„ „ „	1	90
25	1	himzett betéttel	2	40
30	1	„ „	2	90
35	1	„ „	3	40
40	1	„ „	3	90
29	1	Uszályos szedett fodorral	2	80
39	1	„ „ „	3	80
39	1	himzett betéttel	3	80
49	1	„ „	4	80

Női alsó nadrágok.

Szám	drb		frt	kr.
9	1	Szegős csipkével	—	85
11	1	„ „	1	—
13	1	himzés és betéttel	1	20
15	1	„ „	1	40
17	1	„ „	1	60
19	1	„ „	1	80
21	1	„ „	2	—
23	1	„ „	2	20
26	1	„ „	2	50

Gyermeknek

Szegős, nagyság szerint 45 krtól 90-ig.
Himzett „ „ 70 krtól 1.20-ig.

Mindenféle **len és pamut vásznak**, 100 különböző legjobb fajtáju **Chiffon, Creton** és **Madepolán** fehér ingszövetek 22 krtól 70-ig. Fehér és szines **asztalnemü**, 1000 különböző mintáu legjobb mosó Canotin, Madepolán, Creton és oxfordi ing- és köntösszövetek, 16 krtól 56 krig. Függöny neczek, gyapju és pike takarók, paplanok, madráczok, futó szönyegek, zsenilia nyirot és nyiratlan nagy szönyegek és Gobelin garniturák, mely utóbbiakból nagy raktárt tartok. Legujabb szerkezetü **esőernyők**, 1 forint 40 krtól 15 forintig. Fehér és szines len és pamut zsebkendők, 6 db 1 kötegbe 55 krtól 7 frtig. Legujabb **nyakkendők**, selyem **zsebkendők, szarvasbör** és **glage kesztyük, nadrágtartók, harisnya-kötök, órasinorok** stb. legjutányosabb árban.

Sima, himzett és redös len és pamut ingbetétek, Len és chiffon himzett stráfok, csipkék és betétek, kötő, varró, himző pamutok és czérnák, ujon szülöttek részére garniturák, főkötők, réklik és takarók.

Továbbá elvállalom kiházasitás, vagy magán szükségre kivánt fehérnemüek pontos elkészitését; kitünő szabás és jó összeállitásra legnagyobb figyelem van forditva, teljes kiházasitás (stafirung) 100 frttól 2000 frtig.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza, papirszeleten pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségemre azonnal csináltatom, mely esetben a kivánt czikknek számát, bőségét, hosszát, árát és fajtáját meghatározni kérem; megrendelés a fentebbi árjegyzékben kitett czikkekből, mely mindig készletben van, azonnal teljesithető.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégitő, az érte fizetett összeget visszaszolgálom, vagy másokkal kivánatra kicserélem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

alázatos szolgája

SÁRGA KRISTOF.

Nyomatott a „KELET“ nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.